

Sygn. akt IV KO 74/22

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lipca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

po rozpoznaniu w sprawie **W. G.** i innych
oskarżonych o czyny z art. 258 § 1 k.k. i inne
w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 13 lipca 2022 r.,
wniosku Sądu Okręgowego w K.
zawartego w postanowieniu z dnia 22 czerwca 2022 r., sygn. akt XVI K [...] o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł
nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 22 czerwca 2022 r., sygn. akt XVI K [...], Sąd Okręgowy w K. zwrócił się do Sądu Najwyższego o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, tj. Sądowi Okręgowemu w S.. W uzasadnieniu wniosku Sąd Okręgowy w K. wskazał, że w sprawie w dniu 2 czerwca 2021 r. otwarto przewód sądowy i przeprowadzono kilka terminów rozpraw. Z dniem 1 kwietnia 2022 r. sędzia referent sprawy – SSO M. D. został skierowany do orzekania w nowoutworzonym Sądzie Okręgowym w S.. Kolegium tego Sądu, uchwałą z dnia 7 kwietnia 2022 r. zwolniło dotychczasowego sędziego referenta SSO M. D. od rozpoznania przedmiotowej sprawy, co skutkowało musiło wyznaczeniem nowego sędziego referenta i w efekcie sprawa będzie musiała być prowadzona od początku.

Mając na względzie, dotychczasowy czasokres prowadzenia sprawy i szereg przeprowadzonych czynności Sąd Okręgowy w K. zwrócił się o przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w S. celem rozpoznania jej przez dotychczasowy skład orzekający i tym samym zapobieżenie przewlekłości postępowania, co - zdaniem Sądu występującego, leży w interesie wymiaru sprawiedliwości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek Sądu Okręgowego w K. nie zasługuje na uwzględnienie. Na wstępie przypomnieć należy, że korzystanie z właściwości delegacyjnej w trybie art. 37 k.p.k. może nastąpić wyjątkowo (podkreślenie – SN), jako odstępstwo od konstytucyjnej zasady rozpoznania sprawy przez właściwy sąd (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP) - w sytuacji, gdy zostanie wykazane przez sąd inicjujący to postępowanie, że dobro wymiaru sprawiedliwości wymaga takiego postąpienia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2012 r., III KO 102/12, LEX nr 1231575). Przez dobro wymiaru sprawiedliwości, które uzasadnia przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu, w trybie określonym w art. 37 k.p.k., należy rozumieć także potrzebę ukształtowania w opinii społecznej przekonania o obiektywnym działaniu sądów i bezstronności w rozpoznaniu każdej sprawy. Do okoliczności przemawiających za przekazaniem sprawy należą sytuacje, które mogą wywierać wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać przekonanie o braku warunków do rozpoznania danej sprawy w sposób w pełni obiektywny i w rozsądnym terminie przez sąd właściwy (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 7 czerwca 2018 r., V KO 39/2018, LEX nr 2509721; z dnia 14 marca 2018 r., IV KO 14/2018, LEX nr 2499824).

Złożony w trybie procesowym wniosek jest, w kontekście przedstawionych okoliczności, przedwczesny i najpierw należałoby rozważyć zwrócenie się w trybie art. 36 k.p.k. do sądu wyższego rzędu nad sądem właściwym o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu. Przepisy art. 36 i art. 37 k.p.k. zawierają bowiem odrębne autonomiczne przesłanki uzasadniające ich zastosowanie, co oznacza, że względy ekonomii procesowej nie mieszczą się w pojęciu dobro wymiaru sprawiedliwości i nie mogą być wykorzystywane do stosowania art. 37 k.p.k.

Przepis art. 36 k.p.k. właściwie zinterpretowany, tj. zgodnie z jego *ratio legis* w określonym i zaistniałym układzie faktycznym (bezspona bliskość Sądu Okręgowego w K. i Sądu Okręgowego w S.) - w danej sprawie - może doprowadzić do wydania stosownej decyzji procesowej. Przy rozważaniu przekazania sprawy w oparciu o dyspozycję art. 36 k.p.k. uwzględniony powinien zostać wymóg rozstrzygnięcia sprawy w rozsądnym terminie (art. 2 § 1 pkt 4 k.p.k.). Nie jest przy tym wykluczone przekazanie sprawy, we wskazanym trybie, także wtedy, gdy sąd właściwy miejscowo przystąpił już do rozpoznania sprawy na rozprawie (por. Kodeks postępowania karnego. Komentarz, red. J. Skorupka, Warszawa 2021, teza 3 do art. 36).

Argumentacja Sądu wnioskującego prowadząca do wykazania, że przy potencjalnym zakresie czynności dowodowych i obszerności materiału dowodowego przeprowadzenie przewodu sądowego od nowa uniemożliwi sprawne rozpoznanie wskazanej sprawy nie wykazuje obecnie wystąpienia okoliczności, które uzasadniałyby zastosowanie art. 37 k.p.k. Tryb wskazany w tym przepisie nie służy bowiem do korygowania decyzji danego Kolegium Sądu Okręgowego, czy skutków określonej decyzji personalnej tego organu, co zdaje się sugerować treść uzasadnienia postanowienia Sądu występującego. W składzie rozpoznającym niniejszy wniosek o przekazanie sprawy do rozpoznania w trybie art. 37 k.p.k. Sąd Najwyższy zwraca uwagę, że rozstrzygnięcie na podstawie przepisu art. 37 k.p.k. ma charakter kategoriyczny i wiążący, tj. przekazuje się sprawę konkretnemu sądowi do merytorycznego rozpoznania, a nie rozważenia dopiero zmiany decyzji danego *gremium*, która może – ewentualnie – doprowadzić do tego, że dany sędzia będzie referentem w danej sprawie. W takim układzie imperatywny charakter instytucji przewidzianej w art. 37 k.p.k., tj. właśnie wiążącego i jednoznacznego w skutkach charakteru wyjątkowości tego unormowania (decyzji Sądu Najwyższego) w istocie uzależniony byłby od woli innego organu, działającego w oparciu o inne przepisy prawa i niewątpliwie w innym charakterze ustrojowym. Ponadto na mocy uregulowania zawartego w art. 37 k.p.k. następuje przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu do rozpoznania, a nie przekazanie sprawy do konkretnego referatu sędziego (z imienia i nazwiska). Skoro, jak wskazano, instytucja przewidziana w tym przepisie ma charakter wyjątkowy, to nie można jej

interpretować rozszerzająco. W wypadku określonym w art. 36 k.p.k. nie jest zaś wykluczone przekazanie sprawy merytorycznie toczącej się, a więc już w określonym składzie orzekającym.

Należy oczywiście podkreślić, że możliwe jest przekazanie sprawy w trybie art. 37 k.p.k. innemu sądowi na skutek wystąpienia sądu, który stał się właściwy w następstwie decyzji wydanej na podstawie art. 36 k.p.k., jednakże najpierw musi dojść do wydania takiej decyzji, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca.

Na marginesie, co oczywiste, trzeba jedynie zaznaczyć, że Sąd Najwyższy procedował w tej sprawie z pełnym poszanowaniem zasady samodzielności jurysdykcyjnej sądu (art. 8 k.p.k.).

Mając przedstawioną argumentację na względzie orzeczono jak w sentencji postanowienia.

[as]